
Report of the Baron Hirsch Foundation for 1897/8

[Previous](#) [Pause](#) [Next](#)

השְׁקָפָה פִּרְגּוֹנִית.

מפעלי הבארון הירש בגליציה.

לפנינו מונה דין ווחשבון מטפulti יסוד הבארון הירש" להפצת ליטויי ביה"ס ומלאת כפים בגליציה משנת 8|1897, אשר חוץיה זה עתה האפיקרטות, ולא ליותר יהיה להביא בזה הווצאות מלבות ואותיות מהכימיות טמני. בראש ההודעה השנתית נתן מקום למספר טר על האבראה הנדרולה אשר אבדה בשנה זו להאנושיות בכלל ולהיהודים ו„להיסוד" בפרט, בטעות, "האם בישראל", הבארכונית הנדרובה קלארה היירש, אשר לא הניחה סמותה. הדיון ווחשבון יفرد לשני ראשיס: א) בתי ספר, ב) עזרה ומלאת כפים.

א) בתי ספר.

בראשית שנת 1897 נפתחו המשנה בתים ספר חדשים בערים טולסטע, טיקולינגעז, זאבטוב, בוורודשאנז וקורולובקה, ובין אלה מספר כל ביה"ס להיסוד בשנת 8|1897 לארבעים וחמשה, ובחשבנו את חמתת ביה"ס, אשר נפתחו בראשית השנה הנוכחית (9|1898) בהערים בורשטיין, יאנגליניצא, קוסוב, ואבנו וטירניליצה יעלח. מספר התלמידים בחמתת וארבעה, ומהם בקרו ויצאו ונכנסו מטבחקה למחילה (קלאס-סיויצ'ירות) המש מאות ושבעים וארבעה. יתר ביה"ס להיסוד היו בשנת 8|1897 שבעת אלף, שש מאות וארבעים תלמידים ובקרו ויצאו ונכנסו מדרגה לדרגה ששת אלפיים וחמש מאות ושבעה עשר. בשנה הזאת רבה מספר התלמידים ביה"ס העומדים וכיימים מכבר בתשע מאות ושבעים וחמשה תלמידים, ואם נסיף על המספר הזה את התרל"ד תלמידים מהמשתבתו הספר החדש, או יהיה מספר התלמידים הנוספים אלף תר"ש.— אותן לטובה הוא, כי גם צעירים יושבי הכפרים וסביבות הערים, אשר בהן בתים הספר בנום, ינהרו אל ביה"ס האלה במספר רב ובשנת ביה"ס המדוברת בקרו בבייה"ס להיסוד תרל"ח תלמידים, אשר מושבם הוא רחוק ממקום בית הספר קילומטרים אחדים. הודיעות משגיחי ביה"ס מטעם היסוד עד מצב ביה"ס הכוללים וכמו כן משגיחי ביה"ס מטעם היסוד עד מצב ביה"ס והחתפותיהם היו טובות מאד והפכו רצון, בהשתתפות הכא-רונית ניע עלה בידי הקוראטוריות לקנות בתים בספר בניין וביה"ס, קניין כסף היסוד, עד כדי שמונה עשר, וכמו"כ החל בניין ששת בים חדשים וטלאותם תנמר בשנה הזאת. בעלות ספר נרחב ביה"ס, אשר טלאותם עליה גם מספר המורות וטמאה ושבעים ושנים טורים יעלחبعث מספרם למאותים ושלשה, בכיבים להיסוד קבלו בשנה ומדוברת ה', אלפיים ר"ג תלמידים בגדיים ונעליים, ו' אלפיים תחתם תלמידים קבלו ספרי למוד וקרואת וצריכי ביה"ס חנוך אין כסף, נ' אלפיים ומ"ח תלמידים התבכלו במשכח חדש חורף באורות ה策הר. מלבה בים להיסוד קבלו ביה"ס הקבועים, אשר לא השיגה ידם לככל אחת

Report of the Baron Hirsch Foundation for 1897/8

Published on JEWISH GALICIA & BUKOVINA (<http://www.jgaliciabukovina.net>)

[Open image in a new tab](#)

הוצאותיהם. תטיכת לתקלית הלבשת התלמידים הענימוט וככללותם. — גם שערוי למורי הערבים על בשי' מעשרים ושטונה שלשים וארבעה, ובכבודיסלב שטונו לקח בחמתש מחלוקת בירחי הקיץ מפקחי מכרי-הdoneg למען החסרים להבחינה, אשר נטל עליהם שלטון מכרי הרים. מספר מכרי שערוי הערבים בשנה המודוברת עלה ממספר אלף וחמשים עד כדי אלף וחמשים. — ששים ושותה חניכי בתים למורים (סעמיניאריען) אשר בגיליציה נחמכו בשנה התקדמת מהיסוד ומהם קבלו יג' תעוזות בוגרות באחרית שנת הלמודים ונתקבלו למורים בביה"ס להיטור. — מחניכי ביה"ס לרבענים הוויי הנחמכים מהיסוד, נתקבלו שלשה בתור טורי הדת בכיה"ס להיסוד בחנאי, כי עלייהם להבחן בכיה"ס למורים ולהשיג תעודת בוגרות.

ב) מלאת כפים.

לטוד מלאת כפים הנהוג בכיה"ס להיסוד ותוועלתו בתור אמצעי פcinן ומכשור לעבורה ומלאכה רבת ונכבדה, יתרחב ויתרבה משנה לשנה, עד אשר בעת נהוג הלמוד הזה בשבועה עשר שנים. בהלמוד הזה לקחו חלקם בשנה התקדמת תל"ב תלמידים. בה במדדה, אשר נחרכה מספר תלמידי בכיה"ס נתרבה גם מספר חניכי העבודה והמלאה, אשר נתנו על ידי אומנים מומחחים ובבעלי מלאכה שונים לתכלית למוד המלאכה על בוריה. — באחרית שנת הלמורים 7|1896 נשארו עדר שכ"ט חניכים על ידי בע"ט שונים ובמשך השנה התקדמת יצאו לחפשי ניז' חניכים, היינו טיז' נגרם, י' תרש-טסגר, ז' הופרי בגדים, ה' טשקרים (דרעקסלער), ג' רצענים, ג' מרבדים (טאפעצ'יערעד), ב' כורבי ספרדים, ב' עושי כובעים, א' מהתך-מתכת (מעטאלל-גייסטען), א' עושה ארגזים ו קופסאות, א' בורסקי, א' עושה טగירות (בירסטענגבינדער), א' עושה אדרות, שע, א' עושה תשיטי-עור (לעדרער-גאלאנטעריע ארבניטער). א' רוקע פחים, א' מדפים, ואחריו כי ניז' חניכים ובוניהם לש' אשר נחנכו בויז' נמרו ג'יך את حق לmodה, נשארו ר'כ חניכי עברוה ומלאכה. בשנת הלמורים 8|1897 נתנו מחדש על ידי אומנים וביעט ש' חניכים ובין יعلا מספר כל החניכי בעה"ט והאומנים בשנה התקדמתה התקב"ט. כמו כן נחמכו עשרים חניכי בית היתומים אשר בברודי לטטרת למוד מלאכה, עשרה חניכי בית חרשת לציור זוכיות הלבן (פאָרצעלֿאַנְמַלְעִירִיא) אשר בקראקה ותשעים וחמשה חניכי בעה"ט אשר בזוקובינה. בית למוד מלאכת החרש והטסגר אשר ברושא נתקבלו בשנה התקדמתה העשורים חניכים חדשים, ולפיו נחמכו מהיסוד בשנת 8|1897 של חניכי בע"ט. מלבד זה קיבלו תטיכת יג' חניכי בכיה"ס לעבורה ולמקצועות מיוחדים (געווערבער אוונד פאָכּוּלְעָן). בבית החנוך לעבודת הגן אשר באחלם (סיטוך להאנובר) יצאו לחפשי שטונה חניכים מהם השיגו משרות שנים באוסטריה והנסארים באשכנז.

השאלה הנכבדה הנזכרת בדו"ח של השנה העברית (7|1896), שאלת קניין אחות אדמה למטרת חנוך חניכי היסוד בעבודת האדמה, קרויה להפתר ביטאים אלה. (כదומה לנו כי הפתרון הזה הוא קניין האחות סלאבודקה הסטוכחה לקולומטיא, אשר ייצא לפועלות אדם ביטאים האלה ע"י החברה *Missionary Jewish Colonisation Association*, המכובה).

[Open image in a new tab](#)

[Previous](#) [Pause](#) [Next](#)

Community: [Bohorodchany \(Brotchin\)](#)

Date: 1899

Archive: Ha-magid, no. 28, 23 July 1899, p. 238-239

[Untitled image](#)

[Untitled image](#)

Source URL:<http://www.jgaliciabukovina.net/node/133741>